

Rodzinne uwarunkowania rozwoju ucznia zdolnego

wybór artykułów z czasopism

Wybór i opracowanie: Marta Boszczyk
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach
Wydział Informacyjno-Bibliograficzny, 2020 r.

1. Bernacka, Ryszarda Ewa : Wychowanie dziecka uzdolnionego. W: Remedium. – 2002, nr 5, s. 8-9
Podstawowe warunki rozwoju dziecka w rodzinie, sprzyjające rozwojowi uzdolnień.
2. Biegajło, Małgorzata : Wychowanie do twórczości. W: Psychologia Wychowawcza. – 2000, nr 1, s.26-35
Twórczość rozumiana jako rodzaj postawy, jak i zdolności. Możliwość kształtowania twórczości, znaczenie środowiska rodzinnego i szkoły.
3. Boryszewska, Jolanta : Koncepcja systemowego wspomagania rozwoju uczniów zdolnych. – (Zarządzanie talentami). W: Dyrektor Szkoły. – 2011, nr 2; dod. Raport Dyrektora Szkoły s. 65-70
Modele zdolności. Kim jest uczeń zdolny. Determinanty sukcesu szkolnego. Podstawowe problemy związane z pracą z uczniem zdolnym. Działania skierowane do uczniów. Działania skierowane do rodziców. Szczegółowa prezentacja koncepcji systemowego wspomagania rozwoju uczniów zdolnych. Działania skierowane do nauczycieli.
4. Brodziak, Halina : Relacje matka - dziecko w założeniach metody umuzykalniania małego dziecka według koncepcji Shinichi Suzuki. W: Nauczyciel i Szkoła. – 2004, nr 3/4, s. [229]-235
Matka nauczycielem rozwijającym zdolności ucznia "Metodą Języka Matki".
5. Chojnacka, Kaja : Uczeń szczególnie uzdolniony. W: Remedium. – 2015, nr 1, s. 28-29
Szkoła wobec ucznia wybitnie zdolnego. Diagnozowanie uczniów szczególnie uzdolnionych. Trudności zdolnych uczniów w szkole. Stymulowanie rozwoju uzdolnień ucznia w domu i w szkole - wsparcie ze strony nauczycieli i rodziców.
6. Dyrda, Beata : Gdy uczeń zdolny słabo się uczy. W: Psychologia w Szkole. – 2010, nr 2, s. 68-74
Zjawisko Syndromu Nieadekwatnych Osiągnięć Szkolnych (SNOS) - przyczyny i rozpoznawanie zjawiska, najczęstsze błędy w rodzinie i w szkole, interwencja.
7. Frąckowiak, Monika : Czy szkoła ma płęć?. W: Psychologia w Szkole. – 2005, nr 2, s. 13-23
Powielanie stereotypów w rodzinie, przedszkolu, szkole w zakresie zdolności, skłonności płci (dziewczynki, chłopcy) i pełnienie ról szkolnych.
8. Kłobuszewska, Małgorzata : Determinanty prywatnych wydatków edukacyjnych w Polsce - wyniki badania eksploracyjnego. W: Edukacja. – 2014, [nr] 1, s. [53]-65
Postawienie hipotez dotyczących determinantów wydatków edukacyjnych ponoszonych przez polskie gospodarstwa domowe na edukację dzieci w wieku od 6 do 18 lat oraz ich weryfikacja na podstawie danych zgromadzonych w badaniu IBE (Instytut Badań Edukacyjnych) "Wydatki edukacyjne gospodarstw domowych i ich uwarunkowania".

<http://www.edukacja.ibe.edu.pl/images/numery/2014/1-5-klobuszewska-determinanty-prywatnych-wydatkow-edukacyjnych.pdf>

9. Korol, Ewa : Wzorce funkcjonowania rodziny pochodzenia a inteligencja emocjonalna młodych dorosłych. W: *Studia Psychologica* (czasopismo elektroniczne). – Nr 15, t. 1 (2015), s. [19]-32
Opis badań dotyczących związku między poziomem ogólnej inteligencji emocjonalnej oraz poszczególnych jej składników u młodych dorosłych, a wzorcami ich funkcjonowania w rodzinach pochodzenia. Dla potrzeb niniejszej pracy rodzina rozumiana jest zgodnie z ujęciem systemowym, zaś inteligencja emocjonalna zgodnie z modelem zdolnościowym. W badaniu wykorzystano następujące metody badawcze: Skale oceny rodziny (SOR), Popularny kwestionariusz inteligencji emocjonalnej (PKIE) oraz ankietę własną.
<https://czasopisma.uksw.edu.pl/index.php/sp/article/view/1844/1665>
10. Krosny-Wekselberg, Iwona : Pozorne szczęście, czyli blaski i cienie bycia prymusem. W: *Warsztaty Polonistyczne*. – 1995, nr 3, s. 69-74
Postawy rówieśników, nauczycieli i rodziców wobec uczniów zdolnych.
11. Kuczyńska, Beata : Skąd się biorą zdolne dzieci?. W: *Edukacja i Dialog*. – 2002, nr 5, s. 38-39
Czy warunki środowiskowe i rodzinne mają wpływ na zdolności dziecka.
12. Łoskot, Małgorzata : Skąd na co można pozyskać pieniądze... : Raport: Program wsparcia materialnego i finansowego dla uczniów. W: *Głos Pedagogiczny*. – 2008, nr 3, s. 3-6
Pomoc o charakterze socjalnym - stypendium socjalne (dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów w rodzinie), zasiłek szkolny (uczeń "przejściowo" znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej spowodowanej zdarzeniem losowym). Pomoc o charakterze motywacyjnym - celem jest wspieranie uczniów zdolnych (stypendium za wyniki szkolne, osiągnięcia sportowe, stypendium Prezesa Rady Ministrów). Centralne programy pomocy uczniom z ubogich rodzin.
13. Łukasiewicz-Wieleba, Joanna : Nagrody i kary jako oddziaływania wychowawcze rodziców dzieci zdolnych. W: *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*. – 2018, nr 10 s. 25-38
Uwarunkowania oraz skutki karania i nagradzania w wychowaniu dzieci zdolnych. Badania.
14. Łukasiewicz-Wieleba, Joanna : Postawy rodziców a rozpoznawanie i rozwijanie zdolności dzieci. W: *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*. – 2015, nr 4, s. 48-58
Analiza wpływu postaw rodzicielskich (z dwóch odmiennych typów środowiska edukacyjnego: publicznego i niepublicznego) na zachowanie, osobowość, aspiracje, sposób postępowania dziecka oraz stopień zadowolenia z życia.
15. Łukasiewicz-Wieleba, Joanna : Rodzinne uwarunkowania nierówności w rozwijaniu zdolności dzieci. W: *Studia Pedagogiczne. Problemy społeczne, edukacyjne i artystyczne*. – T. 34 (2019), s. 11-25
<https://studiapedagogiczne.ujk.edu.pl/numery/34.pdf#page=11>
16. Łukasiewicz-Wieleba, Joanna : Rodzinne uwarunkowania rozpoznawania i rozwijania zainteresowań i zdolności dzieci uczących się w szkołach publicznych i niepublicznych. W: *Ruch Pedagogiczny*. – 2014, [nr] 4, s. 85-[95]

Omówienie wyników badań, w których poddano analizie wybrane czynniki rodzinne (m.in. wykształcenie rodziców, miejsce zamieszkania, warunki materialne), pod kątem ich związku z rozpoznawaniem i rozwijaniem zdolności, w celu określenia czy różnicują one działania rodziców posyłających dzieci do szkół publicznych od tych, których dzieci uczęszczają do szkół niepublicznych.

17. Majewska, Justyna : Jak rozwijać zdolności dziecka?. W: Polski w Praktyce. – 2012, nr 6, s. 7-8
O ważnej roli rodziców, pedagogów i wychowawców w kształtowaniu i rozwijaniu zdolności u dziecka.
18. Makarewicz, Renata : Zdolny leń... : o niektórych aspektach komunikowania się nauczycieli z rodzicami ucznia. W: Język Polski. – 2013, z. 3, s. 206-216
Język i postawy używane w trakcie komunikacji nauczyciela z rodzicem ucznia.
19. Martowska, Katarzyna : Inteligencja emocjonalna licealistów a oddziaływania wychowawcze rodziców. – (Relacje z badań). W: Ruch Pedagogiczny. – 2009, nr 3/4, s. 55-[69]
Dom rodzinny stanowi najlepsze miejsce na rozwój zdolności emocjonalnych.
20. Mendecka, Grażyna : Kary i nagrody stosowane w rodzinie a rozwój zdolności i postaw twórczych. W: Prace Naukowe. Psychologia / WSP Częstochowa. – Z. 6 (1997), s. [63]-76
21. Mendecka, Grażyna : Rodzina jako środowisko stymulujące twórczą aktywność jednostki. – (Dyspozycje twórcze i zdolności : wybrane zagadnienia pedagogiczne i psychologiczne / red. Irena Pufal-Struzik, Teresa Giza). W: Studia Pedagogiczne / Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego. – T. 17 (2008), s. [139]-144
Rodzina jako społeczny kontekst rozwoju. Cechy rodziny sprzyjające rozwojowi twórczości.
22. Nowicka, R. : Rola rodziców w rozwoju uzdolnień. W: Edukacja i Dialog. – 1992, nr 8, s. 8-10
23. Papież, Jan : "Znaczący inny" : edukacja uczniów zdolnych. W: Wychowawca. – 1999, nr 5, s. 20-22
Walory intelektualne i osobiste nauczyciela zdolnego. Wskazówki dla rodziców dziecka zdolnego. Uczeń zdolny w szkole.
24. Pielka, Henryk : Wewnątrzrodzinne uwarunkowania wyboru zawodu i szkoły uczniów postrzeganych przez nauczycieli jako wybitnie zdolnych. W: Roczniki Socjologii Rodziny. – T. 13 (2001), s. [138]-147
25. Pindera, Paweł : Pozycja ucznia zdolnego w szkole. W: Życie Szkoły. – 2010, nr 2, s. 18-20
Omówienie wyników badań przeprowadzonych na 100 zdolnych uczniach z klas I-III, nauczycielach i rodzicach z losowo wybranych szkół podstawowych w województwie łódzkim, dotyczących m. in. warunków domowych, kontaktów z rówieśnikami, stosunku dzieci do szkoły.
26. Popek, Stanisław : Stymulatory i hamulce twórczej pracy pedagogicznej. W: Nauczyciel i Wychowanie. – 1988, nr 3, s. 75-86
Zostały omówione wyniki badań. Czynniki hamujące twórczość w warunkach szkolnych badane były

przez psychologów amerykańskich. Hamulcem twórczości uczniów jest nadmierny nacisk kładziony przez rodzinę i szkołę na osądzanie i zdolności oceniania.

27. Pufal-Struzik, Irena : Warunki wychowania dzieci twórczych w rodzinie. W: Edukacja . – 1994, nr 1, s. 52-61
Omówienie wyników badań.
28. Skoczylas, Joanna : Funkcja szkoły w rozwoju ucznia zdolnego we wczesnej edukacji. W: Nowa Szkoła. – 2016, nr 2, s. 34-45
Warunki kształcenia i wychowania w szkole a rozwój lub hamowanie rozwoju zdolności dziecka. Rola nauczyciela w rozwoju ucznia zdolnego. Metody i formy pracy. Współpraca nauczyciela z rodzicami uczniów zdolnych.
29. Skoczylas, Joanna : Wspieranie rozwoju dzieci zdolnych w rodzinie. W: Wychowanie na Co Dzień. – 2017, nr 1/2, s. 7-10
Charakterystyka dziecka zdolnego. Współpraca rodziców dzieci zdolnych z nauczycielem.
30. Słyszowa, S. : Stymulacja rozwoju zdolności i zainteresowań dzieci w wychowaniu rodzinnym. W: Badania Oświatowe. – 1982, nr 4, s. 84-95
31. Sosnowska, Joanna : Szanse i zagrożenia dla rozwoju uczniów zdolnych. W: Edukacja i Dialog. – 2001, nr 9/10, s. 61-65
Cechy ucznia zdolnego. Rola nauczyciela. Osobowość a zdolności. Rodzice ucznia zdolnego.
32. Stańczak, Małgorzata : Metody oddziaływań wychowawczych w rodzinach zdolnych dzieci. W: Studia Pedagogiczne. Problemy społeczne, edukacyjne i artystyczne. – T. 34 (2019), s. 59-75
<https://studiapedagogiczne.ujk.edu.pl/numery/34.pdf#page=11>
33. Tyluś, Urszula : Warunki rodzinne i szkolne wyznaczające rozwój uczniów edukacji wczesnoszkolnej z rodzin dysfunkcyjnych. W: Ruch Pedagogiczny. – 2017, [nr] 4, s. 35-44
W środowisku rodzinnym rozpoczyna się proces socjalizacji, a więc uczenia się społecznego, stawiania się osobą zdolną do poznawania i realizowania systemu wartości, interakcji z innymi, wyrażania cech i zachowań społecznych.
<http://rp.edu.pl/nr-archiwalne/RP-2017-4.pdf>
34. Walczak, Grażyna : Zastosowanie skali Brazeltona w procesie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. – (Wspomaganie edukacji ucznia niepełnosprawnego). W: Meritum. – 2009, nr 2, s. 21-24
Założeniem Skali Brazeltona (The Neonatal Behavioural Assessment Scale) jest fakt, że dzieci potrafią się komunikować i niewerbalnie wyrażają swoje emocje. Skala powstała w USA w latach 60. XX wieku, w Polsce jest praktycznie nieznana. Służy ona ocenie indywidualnych możliwości i zdolności dziecka, których poznanie ma pomóc budowaniu więzi między rodzicami a dzieckiem. Skala opiera się na 28 czynnikach behawioralnych i 18 odruchach w celu zrozumienia wszystkiego, co niemowlę ma do powiedzenia.
35. Wojciechowska, Julita : Geniusz specjalnej troski. W: Charaktery. – 2009, nr 1, s. 36-39
Dziecko we współczesnej rodzinie. Wygórowane oczekiwania rodziców wobec swoich dzieci.

36. Żuk, Bożena : Abecadło ucznia zdolnego. – (Nieprzeciętni są wśród nas). W: Edukacja i Dialog. – 2013, nr 5/6, s. 54-56

O tym, że niełatwo jest wychować dziecko skutecznie dbając o rozwój jego talentów i zdolności, wiedzą ci rodzice, których córki i synowie od wczesnych lat życia, przez przedszkole i szkołę wykazują się zdolnościami lub szczególnymi predyspozycjami w różnorodnych dziedzinach.

37. Żyła, Magdalena : Jak mądrze wspierać zainteresowania, zdolności i talenty dziecka?. W: Życie Szkoły. – 2014, nr 11, s. 28-29

Wskazówki dla rodziców, w jaki sposób rozważnie wspierać talenty dziecka.